

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΛΚΟΟΛΙΚΗΣ ΚΙΡΡΩΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ: ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ 523 ΑΣΘΕΝΩΝ

Μπίρος Δημήτριος¹, Τσιάκας Ηλίας¹, Δεσπότης Γρηγόριος¹, Χρηστάκη Μαρία¹, Φίλιππας-Ντεκουάν Σεμπάστιαν¹, Κωνσταντοπούλου Ρεβέκκα¹, Μπαλταγιάννης Γεράσιμος², Χριστοδούλου Δημήτριος², Μηλιώνης Χαράλαμπος¹, Καλαμπόκης Γεώργιος¹

1 Α' Παθολογική Κλινική, 2 Γαστρεντερολογική Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων

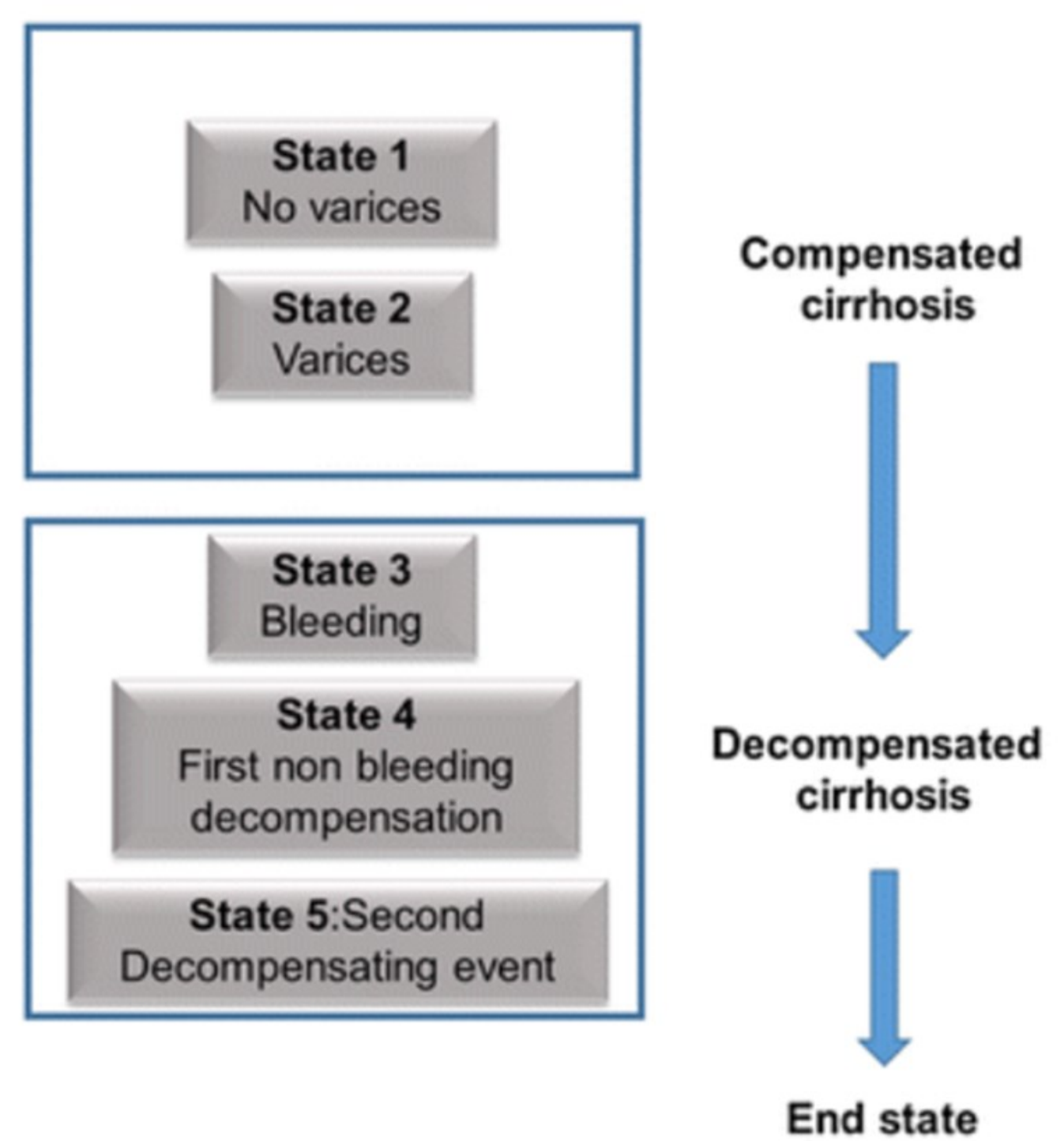
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η τρέχουσα κλινική σταδιοποίηση της κίρρωσης περιλαμβάνει 5 στάδια κι έχει προγνωστικό ρόλο καθώς κάθε επόμενο στάδιο συνοδεύεται από σημαντική αύξηση της θνητότητας. Ωστόσο, είναι ασαφές αν η κλινική σταδιοποίηση έχει την ίδια προγνωστική αξία για όλες τις αιτίες κίρρωσης.

ΣΚΟΠΟΣ

Να διερευνηθεί η εξέλιξη και η προγνωστική αξία των κλινικών σταδίων σε ασθενείς με αλκοολική κίρρωση (ΑΚ) καθώς και ο ρόλος της συνεχιζόμενης κατανάλωσης αλκοόλ.

Εικόνα 1

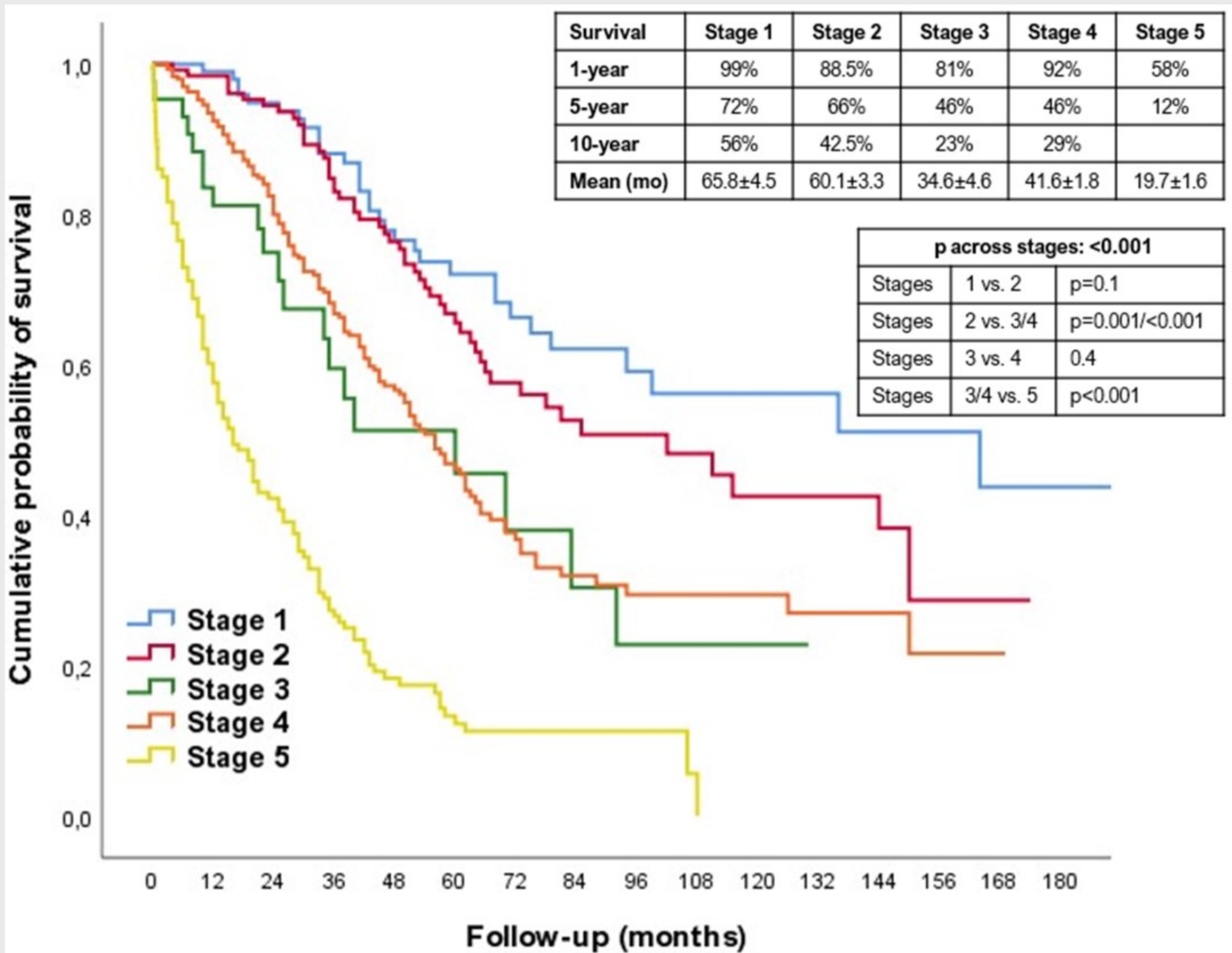
Στατιστική ανάλυση

- Student's t-test (means±SEM)
- Pearson's Chi-square test
- Kaplan–Meier (log rank test)
- Level of significance: p=0.05
- SPSS 26.0

ΜΕΘΟΔΟΙ

Μελετήθηκαν αναδρομικά ασθενείς με ΑΚ που διαγνώστηκε μεταξύ 2000-2020. Ασθενείς με ανθεκτικό ασκίτη, ηπατονεφρικό σύνδρομο, θρόμβωση πυλαίας φλέβας και νεοπλασία αποκλείστηκαν από τη μελέτη. Εκτιμήθηκαν: το φύλο, η ηλικία, το Child-Pugh στάδιο, η παρουσία γαστροοισοφαγικών κισρών και συμβαμάτων ρήξης αντιρρόπησης (ασκίτης, κισσορραγία, ηπατική εγκεφαλοπάθεια) και η συνεχιζόμενη κατανάλωση αλκοόλ μετά τη διάγνωση της κίρρωσης. Με βάση την τρέχουσα κλινική σταδιοποίηση, το στάδιο-1 και το στάδιο-2 περιλαμβάνουν ασθενείς με αντιρροπούμενη κίρρωση χωρίς ή με κισσούς, αντίστοιχα, το στάδιο-3 ασθενείς με κισσορραγία ως πρώτο σύμβαμα ρήξης αντιρρόπησης, το στάδιο-4 ασθενείς με ένα μη αιμορραγικό σύμβαμα ρήξης αντιρρόπησης (ασκίτης ή ηπατική εγκεφαλοπάθεια) και το στάδιο-5 ασθενείς με τουλάχιστο 2 συμβάματα ρήξης αντιρρόπησης (**Εικόνα 1**). Με βάση την τρέχουσα βιβλιογραφία, η ετήσια θνητότητα για τα στάδια 1, 2, 3, 4 και 5 είναι 1%, 3%, 15%, 26% και 57%, αντίστοιχα. Διερευνήθηκε η εξέλιξη του κάθε σταδίου (νέα συμβάματα ρήξης αντιρρόπησης) και η θνητότητα η σχετιζόμενη με την κίρρωση συνολικά και συγκριτικά στους ασθενείς που διέκοψαν και αυτούς που συνέχισαν την κατανάλωση αλκοόλ.

Διάγραμμα 1

Πίνακας 1. Χαρακτηριστικά των ασθενών κατά την είσοδο στη μελέτη και κατανάλωση αλκοόλ κατά την παρακολούθηση

	Total (n=523)	Stage 1 (n=122)	Stage 2 (n=103)	Stage 3 (n=32)	Stage 4 (n=231)	Stage 5 (n=35)
Age (y)	59±1.1	61.1±0.8	59.1±1	54±2	59±0.7	62±1.9
Sex (male)	439 (83.9%)	99 (81.1%)	85 (82.5%)	25 (78.1%)	200 (86.5%)	30 (85.7%)
Child-Pugh A/B/C	246/191/86 (47%/37%/16%)	100/22/0 (82%/18%/0%)	80/23/0 (77%/23%/0%)	11/17/4 (34%/64%/12%)	55/110/66 (24%/48%/28%)	0/19/16 (0%/54%/46%)
Abstinence	277 (52.9%)	70 (57.3%)	54 (52.4%)	18 (56.2%)	117 (50.6%)	18 (51.4%)
Diabetes	90 (17.2%)	17 (13.9%)	15 (14.5%)	6 (18.7%)	44 (19%)	8 (22.8%)

Πίνακας 4. Πιθανότητα επιβίωσης σε κάθε στάδιο ανάλογα με τη συνέχιση κατανάλωσης αλκοόλ

5-year survival	All	Abstinence	Non-abstinence	p
Stage 1	72%	87.4%	50.1%	0.001
Stage 2	66%	89%	39%	<0.001
Stage 3	46%	69.4%	23.4%	0.01
Stage 4	46%	80.4%	18.3%	<0.001
Stage 5	12%	25.8%	8.1% (at 32 mo)	0.001

Πίνακας 3. Πιθανότητα εξέλιξης του κάθε στάδιο ανάλογα με τη συνέχιση κατανάλωσης αλκοόλ

5-year transition	All	Abstinence	Non-abstinence	p
Stage 1	61.9%	51.9%	77.8%	0.007
Stage 2	57.2%	48.2%	67.1%	0.002
Stage 3	62.6%	35.4%	88.1%	0.001
Stage 4	57.6%	19.6%	91%	<0.001

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μελετήθηκαν 523 ασθενείς με ΑΚ. Κατά τη διάγνωση της κίρρωσης 122 (23.3%) ασθενείς ήταν στο στάδιο-1, 103 (19.7%) στο στάδιο-2, 32 (6.1%) στο στάδιο-3, 231 (44.1%) στο στάδιο-4 και 35 (6.7%) στο στάδιο-5. Τα βασικά χαρακτηριστικά του συνόλου των ασθενών και των ασθενών ανά κλινικό στάδιο φαίνονται στον **Πίνακα 1**. Οι ασθενείς που διέκοψαν και αυτοί που συνέχισαν την κατανάλωση αλκοόλ δεν διέφεραν στα βασικά χαρακτηριστικά σε όλα τα κλινικά στάδια. Εξέλιξη σε επόμενο κλινικό στάδιο παρατηρήθηκε στο 73%, στο 79.6%, στο 50% και στο 52.8% των ασθενών με αρχικό στάδιο-1, 2, 3 και 4, αντίστοιχα. Στον **Πίνακα 2** φαίνονται αναλυτικά η εξέλιξη σε επόμενα στάδια για κάθε αρχικό στάδιο. Η 5ετής πιθανότητα εξέλιξης σε μεγαλύτερο στάδιο ήταν 61.9% για το στάδιο-1, 57.2% για το στάδιο-2, 62.6% για το στάδιο-3 και 57.6% για το στάδιο-4 και ήταν σημαντικά μικρότερη σε ασθενείς που διέκοψαν έναντι αυτών που συνέχισαν την κατανάλωση αλκοόλ (**Πίνακας 3**). Όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 1**, η 5ετής επιβίωση ήταν 72% για το στάδιο-1, 66% για το στάδιο-2, 46% για το στάδιο-3, 46% για το στάδιο-4 και 12% για το στάδιο-5. Σημαντικές διαφορές στην επιβίωση διαπιστώθηκαν μεταξύ του σταδίου-2 έναντι των σταδίων 2/3 (p=0.001/p<0.001) και μεταξύ των σταδίων 3/4 έναντι του σταδίου 5 (p<0.001). Σε κάθε στάδιο 5ετής επιβίωση ήταν σημαντικά υψηλότερη σε ασθενείς που διέκοψαν έναντι αυτών που συνέχισαν την κατανάλωση αλκοόλ (**Πίνακας 4**). Η επιβίωση του σταδίου-3 ήταν σημαντικά μικρότερη αυτής του σταδίου-4 στους ασθενείς που συνέχισαν έναντι αυτών που διέκοψαν την κατανάλωση αλκοόλ (p=0.03).

Πίνακας 2. Εξέλιξη της σταδιοποίησης με βάση το αρχικό κλινικό στάδιο

	Next stage				
Initial stage	No change in stage	2	3	4	5
1 (n=122)	33 (27%)	28 (22.9%)		57 (46.8%)	4 (3.3%)
2 (n=103)	21 (20.4%)		17 (16.5%)	60 (58.2%)	5 (4.9%)
3 (n=32)	16 (50%)				16 (50%)
4 (n=231)	122 (52.8%)				109 (47.2%)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η τρέχουσα κλινική σταδιοποίηση δεν έχει απόλυτη εφαρμογή στην ΑΚ όσον αφορά την σημαντική κλιμάκωση της θνητότητας. Η συνεχιζόμενη κατανάλωση αλκοόλ επηρεάζει την κλινική σταδιοποίηση ενώ αυξάνει σημαντικά την πιθανότητα εξέλιξης και τη θνητότητα του κάθε σταδίου.